

Kiadóhivatal:

Kaposvár, Teleky-utca 9.
Ide címmezendők az
előfizetők pénzük,
hirdetéseik és nyilttéri
közlemények.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Teleky-utca 9
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető
minden közlemény.

Bérmertetlen küldeményt
nem fogadunk el.

Kéziratokat visszafelé
nem adunk.

SOMOGYI UJSÁG

MEGYEI- és HELYI-ÉRDEKŰ, VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: szombaton

Felelős-szerkesztő: ifj. Nagy Ferencz.

Előfizetési felhívás.

A „Somogyi Ujság” jul. hó elsejével új negyedbe lépett, elmúlt hat hó azóta, hogy a lap először megjelent.

A megjelenés alkalmával közzétett programot a lap minden tekintetben igyekezett betartani — s ezt tenni — ezen túl is kötelességének fogja ismerni, — bár a lap szerkesztőségénél változás állott be, mégis a lap szellemi iránya nem változott.

Jelszavunk a haladás, ezt óhajtjuk terjeszteni a társadalom, ipar kereskedelem és a közgazdaság terén fáklya vívő harcosai vagyunk a közügynek, melynek védelménél minden befolyástól menten feltétlenül az igazság útját követjük.

E tekintetben segítségünkre vannak kitünő munka társaink, kik között feltalálhatni több megyei nagytekintélyű egyén mellett, a legkitünőbb írónőket és írókat oly számmal, minővel kevés vidéki lap tud munkatársakat elő számlálni.

Hirrovatunk széleskörű összekötötésünk folytán oly terjedelemmel bír, aminő a „Somogyi Ujság” keretében csak megférhet s annak összeállításánál a legnagyobb figyelemmel vagyunk arra, hogy híreink a legújabbak legyenek.

Célunk és törekvésünk, lapunkat a vidéki hírlapirodalom oly magas pontjára emelni, hogy az egyike legyen az elsőeknek, s hogy ezen ponton fenntartható legyen a nagyközönség pártfogását kérjük.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél „ 2 „
Negyed „ 1 „

Tanító és jegyző uraknak:

Egész évre 3 frt

Előfizetési díjakat kérjük Kaposvár Teleky-utca 9. sz. kiadóhivatalba küldeni.

a „Somogyi Ujság”
szerkesztősége.

Állami telepítvényesek.

Mindenki tudja azt, hogy Magyarország népességének száma az utóbbi tíz év alatt milliókat veszített a kivándorlás folytán.

A dunántúli megyékben észlelhető nagy számu kivándorlás, mely Slavóniába és Horvátországba irányul, a magyar korona államainak népességét ugyan nem csökkenti, de magyar nemzeti szempontból véve tel a dolgot minden esetre igen-igen nagy veszteség.

Mindenki tudja azt, hogy elkezdve az európai nagyhatalmaktól egész a legkisebb fejedelemségig és államcskáig, de már a nálunk lakó nemzeti-ségi töredékek is jobban ragaszkodnak nemzetiségükhöz, nemzeti szokásaikhoz és nyelvükhöz mint a magyar.

Ez az oka annak, hogy a magyar ember bárhol megtelepszik, kevés idő alatt beolvad. E gyengesége a magyar népnek annyira meg van, hogy nemcsak a külföldön meg nem tartja nemzetiségét, de itthon is elveszti azt, amint idegen ajku községbe telepszik meg.

Számos példa mutatja azt, hogy a magyar férfi vagy nő, horvát vagy német községbe beházosodván, vagy ott egész magyar család megtelepedvén, pár év alatt annyira beolvad az idegen ajku nép közé, hogy anyanyelvét el is felejtí.

Ellekezőleg áll ez az idegen ajku emberektől, akárhányszor lehet látni németeket évtizedeken keresztül megtelepülve tiszta magyar községben, kik megmaradtak németeknek, mert ha a férfi imigy-amigy mégis tanul magyarul a házi nyelv és a viselet megmarad a régi nemzeti, mi őket is megtartja folyton idegen elemnek Magyarországon.

Akár hány példa van arra, hogy egy-egy német községben tucsat szám fordul elő Kovács, Pap, Lakatos s több e féle magyar nevű család, melynek tagjai egy szót sem tudnak magyarul de tisztán megmagyarosodott Niedling, Walzner stbi nevű családokat még nem láttam soha.

Ha tehát a Magyar korona országában való vándorlás is veszteséget képez az államra, mennyivel nagyobb a veszteség akkor, ha az a magyar állam polgár Amerikába, vagy más

külföldi államba megy települni — azt remélve, hogy mint embernek ott tán jobban fog menni sorsa, s elviszi egész családját, melyek Magyarországra népe örökre elvesztek.

Ezt kellene az állam hatalomnak meggátolni, de nem azzal, hogy a megélni nem tudó és kivándorolni szándékozó munkást elfogják és nyomorúságának helyére vissza tolonczolják, s a kivándorlást megakadályozzák; — ezzel a népet — mely mint raj vonul kifelé, vissza tartani nem lehet.

A nagymérvű kivándorlást csak czelszerű intézkedésekkel lehet megszüntetni, melyek a következők — mint ipar és gyártelepek felállítása, ok-szerű telepítések stbi. hasonló a köz-népnek előnyére való intézmények, majd ha ezek által a köznépnek biztosítottatik egzisztenciája, akkor a kivándorlás is megszűnik, előbb nem; mert a munkást sem tartják vissza hazaszeretet, szülőföld s egyéb nemzeti-aspirációk, ő ahol jobban megélhet, oda megy.

A kisebb földbirtokkal bíró polgár családja elszaporodik, a telek szét lesz darabolva, a kenyér fogyasztó több, a termés pedig csak a régi, vagy tán még kevesebb, mit tehet a család, eladja pár hold földjét s csekély pénzcskéjével kimegy külföldre, hol azon vagy több földet vehet mint itthon, vagy pedig kecsegteti az a remény, hogy munkát bőven fog kapni és mint nápszámos tarthatja el családját jobban mint itthon.

Ezeket a családokat csak telepítés útján lehet megmenteni. Van az államnak még mindig elég birtoka, hol telepíthet, ne adja el azokat egyes nagy tőkével rendelkező bürzsiánernak, hanem tisztességes feltételek mellett, telepítse le a kivándorolni vágyó magyar polgárokat, a nagy tőkével rendelkező ember meg él föld nélkül is, s ha földet nem kap az államtól úgy tőkéjét bizonyára ipar gyári vállalatokba fogja fektetni, mi az országnak nemzet gazdaságilag és társadalmilag is igen nagy hasznára volna.

De a telepítéseknél a kincstár tegyen le a folyton előtte álló nyereszkeségi vágyról, elég nyereség volna az, ha az a sok ezer család, mely kiköltözött, mint jó módu nép itthon volna szülőföldén.

A telepítéseknél nem kívánja senki a kincstártól a veszteséget, csinálják azt ki úgy, hogy a kincstár is meg legyen és a telepes is megéljen, ne folytassák az eddigi meddődust a telepésekkel szemben, kik csekély tőkét jüket bele vivé a vállalatba, pár év alatt kétharmad részben semmi nélkül nyitelenek tovább menni, mert a terhek agyon nyomják.

Hogy ez elérhető legyen az egyes telepek felállításánál a kormány kérdezzen meg oly falusi praticus egyéneket, kik ismerik a földmives néprteit és igényeit, s a telepesek ügyeit ne egyedül a ministeriumban dolgozó teoreticus tisztviselők intézzék, kik arról fogalommal sem bírnak hogyan él egy polgár ember, mi annak az igénye, s jövedelmét mi képezi.

Ha telepítési munkálatoknál ezek az elvek fognak keresztül viitni, úgy a kívándorlás okvetlenül meg fog szünni, s az állami telepek nem fognak éveken keresztül tel-tes nélkül maradni, s a már letelepült munkás nem fog két-három év alatt a telep-ről megszökni, hanem jó létben levő magyar családok fogják lakni ama vidékeket, hol eddig csak német, oláh, tót és hrvát szót lehetett hallani.

Az állami birtokoknak ily uton és módon való értékesítése kimondhatatlan szolgálatot tenne a hazának közgazdasági és nemzetiségi szempontokból.

Az állandó választmány augusztus hó 3-ikán délelőtt 9 órakor a vármegyeház nagytermében folytatólagos ülést tart.

Somogyvármegye törvh. biz. által Kaposvárott 1894. évi aug. hó 6-ár folytatólag tartandó évnegyedes közgyű-

lés tárgysorozatának érdekesebb pontjai következők: 1. Alispáni evnegyedes jelentés. 2. A vármegyei árvaszéki aljegyzői állásnak választás utjáni betöltése. 4. Számonkérőszék jegyzőkönyve. 5. Alispáni előterjesztés azczredéves országos kiállítás alkalmából felmerülő költségeknek pótdó utjáni fedezése tárgyában s e célból 1, illetve 2/4 % pótdónak megszavazása. 6. Belügyminiszteri értesítés az Ö Felsőházhoz intézett hódoló felirat tárgyában. 7. Gróf Bethlen András volt földmivelésügyi m. kir. miniszter bucsúlevele. 8. Báró Eötvös Lóránd vallás és közoktatásügyi m. kir. minister körlevele. 9. Belügyminiszteri leirat a vásári szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 10. Hajdu és Torontál vármegyék átiratai a főrendiház reformálása iránt. 11. Zala és Sáros vármegyék átiratai az olesó marhasó forgalomba hozatala kérdésében. 12. Szabolcs vármegye átirata az orvosszerek hirlapok utján való hirdetésének korlátozása tárgyában. 13. Fogaras egye várm. átirata egységes és szabályszerű válási törvény alkotása iránt. 14. Kossuth Ferenc köszönő levele. 15. A 15 éven alóli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyektől való távoltartása iránt alkotott szabályrendelet. 16. Gróf Bathány József és érdektársai kérvénye a zalavölgyi h. é. segélyezése iránt. 17. Árvaszéki előterjesztés a vagyonbukott Somogy-kaposvári föld kereskedelmi és ipar-részvénytársaság ellen még fenálló árvtári követelésnek megérítése iránt. 18. Horváth-Szt. miklósközség nevének Somogy-Szt. miklóstra leendő átváltoztatása. 19. A kaposvári első tanácsosi állás betöltése elleni felebbezés. 20. Alispáni előterjesztés a gyepmesteri telepek rendezése céljából szabályrendelet alkotása iránt. 21. Alispáni jelentés a Kossuth szoborra megszavazott és a törvényhatóság területén gyűjtött adományokról. 22. Alispáni jelentés a villamvilágításnak a vármegye székházában való berendezéséről. 23. Alispáni jelentés a kaposvári közkórháznál tervezett nagybbszerű átalakítások és építkezések tárgyában. 24. Árvaszéki jelentés az árverési alap állásáról. 25. Alispáni jelentés a kaposvári közkórháznál létesítendő ártézi kut ügyében. 26. Igai, Szt. gálaskör, Ráksi és Acsa községek hatá-

rozatai az igai kir. járásbírósnak telekkönyvi hatósággal felruházása költségéhez való hozzájárulás tárgyában. 27. Állandó választmány jelentése állatvédő egyesületek létesítése tárgyában. 28. Csoknya határozata regále kártalanítási kötvényének eladása iránt. 29. Lábod szabályrendelete a tüzesetek alkalmával kiállítandó előfogatokról. 30. Nagy-Atád község építési ügye. 31. Kadarkut község kölesönügye. 32. Kaposvár város köztisztasági szabályrendelete, kövezések s erre vonatkozó kölesön. 34. Németh fiverek építési ügye stb.

Ipari munkások baleset elleni védelme. Tapasztalván, hogy az érdekelt iparosok a már éle.be lépett az ipari és gyári alkalmazottak baleset elleni védelméről szóló törvénye ezt végrehajló rendelet határozmányaiól nagy részben tájékozatlanok, a törvény és rendelet főbb rendelkezéseit a következőkben közöljük:

A munkaadó 100 frtig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt köteles ipartelepén mindazt létesíteni és fenntartani a mi az alkalmazottak életének, testi épségének és egészségének biztosítása érdekében szükséges, — nevezetesen: leesés, tárgyak lehullása ellen a mélyedéseket bekeríteni a tárgyakat befedni, hajtó és fogaskerekeket korlátal ellátni, körfűrészeket, gyalu, köszörülő stb. gépeken védő készüléket alkalmazni, hajtószijak gondos kezeléséről, gáz- és kőolaj lámpák bizos. elhelyezéséről gondoskodni, tűzoltó készülékeket használható állapotban tartani, a műhelyeket kellően szellőztetni, világítani, az első segélynyújtásra szükséges köt és gyógyszereket készletben tartani stb.

Mikor én Anna bála mentem Balaton-Füredre.

Tyü, de kutya meleg van!
Igy kiáltott fel egy elég jól táplált gömbölyű testű öreg ur. mellettem a Kelen fedélzetén, midőn Bogláról megindultunk Balaton-Füred felé.

A „SOMOGYI UJSÁG“ TÁRCZÁJA.

A bosszu.

(Történeti beszély)

Csendes tavaszi est van, a szellő lágyan sutog a lombok között Hangos beszéd és léptek zaja zavarják meg a budai várkastély kertjének csendjét.

A királyi pár Mátyás és felesége jött le, hogy a kellemes esti levegőben üdüljenek. A királyné kíséretében a magyar nemesek fia; deli természetű ifjak.

A királyi pár a százados platanok alatt helyet foglal, hasonlóké az udvarhölgyek, s a királyt kíséretű ifjak, s félhangosan megkezdődött a társalgás.

Kissé távolabb a társaságtól két ifju suttogott alig hallhatóan egymással: Várhelyi Ilona s Balogh János. Az első magas, halvány arcú ragyogó fekete szemű barna lányka. A férfi szintén magas, daliás természetű levente, szabályos arcvonásokkal.

— Ilona, az ég szerelmére kérlek, hallgass meg! imádlak, bálványozlak, Oh ne hagyj kintó bizonytalanságban. Tartsd el magadtól, marczangold szét szívemet, vagy végy magadhoz.

Felelj! Felelj, az égbe hadd tudjam ítéletemet. Szemed ugyan biztatón tekint reám, de te csak egy reménysugárt sem küldesz a bizonytalanság emez éjjelebe. Szólj! Felelj!..

Igy szólt, s a leány remegő kezét fogta, mit az ott feledett az ifju kezében.

A lány mély sóhajt fojtott el.

— Tudod, János, hogy atyám hirtelen haragu és semmi ellenmondást nem tűr. Ha ő másnak szánt nél, én a tied soha sem lehetek. Ne gyötörd magad ily érzelmekkel, melyeket ha atyám beleegyezése nélkül viszonzok, mind a két tónkre végzetes lehet.

— Hát nincsenek jogok az atyával szemben, melyeket a természet maga ültetett a gyermekek szívébe, melyeknek legelseje az, hogy szívüket azoknak adják kiknek akarják? Hát kényszeríthet téged atyád, hogy oly férfiu oldala mellett töltsd életedet, kit nem szeretsz; hogy az csókolja ajkadat, kit gyűlölsz; hogy az fonjon át ölelő karjaival, kit utálsz? Nem!

Atyád ezt nem teheti! Oh mondd csak egy szóval, hogy szeretsz, s enyém lesz a menny minden boldogsága.

— Szeretlek, — felelt a leány reszkető hangon, — de ne remélj! Szeretlek, bár tudom, hogy szerelmünk mindkettőnkre végzetes leend. Nagy fájdalomba került eddig is közönyösséget színlelnem az iránt, kit végtelenül szeretek. Nő vagyok, mint ilyen gyenge, s a fájdalom legyőzte az akaratot. Szeretlek, s fogadom, hogy soha másé nem leszek, csak tied.

Még soká suttogott ezután a fiatal-

pár. Azt hitték hogy szent fogadalmukat csak az Isten hallotta, esáldotak, egy oly ember is meghallotta, ez ki előtt legjobban titkolniok kellett volna. s ez ember Hegyi Árpád volt, szintén a király kíséretéből való, de kívül ellenszenves beszédmodora miatt senki sem társolgot szivesen. Ez az egyik sarokban az árnyéktól fedve meghúzódott, s boldogan mosolyogva hallgatta a szerelmesek beszélgetését.

* * *

Hogy történetünk további fonalát megérthessük, merjünk vissza husz évvel.

V. László király nagy harezi játékot rendezett. Sok előkelő lovag jelent meg a játékra.

A küzdő tér nagy elkerített hely finom fővénnyel behintve; a korlátok póznái nemzeti színű zászlókkal, s a magyar czimerral voltak díszítve. A korlátok felett páholyok és padok emelkedtek az előkelő közönség számára. Legfelül álló hely volt.

Legszébb volt a király páholya, mely nehéz bíbor bársony szőnyegekkel s tetején a magyar koronával volt díszítve.

A király helyet foglalt.

Megszólalnak a harsonák; a bajnokok egymás után lépnek be, s tiszteletüket a király előtt kifejezvény, elfoglalják helyeiket.

En szinte hőséget érezvén s erősen gyanakodván szomszédomra a végett, hogy azt ő is szívja, felkeltem és fájó szívvel odább léptem.

Mondom, hogy fájó szívvel léptem odább, de nagyon csatlakozik a kedves olvasó, ha azt hiszi, hogy a jobb felől ülő szomszédom után fáj, ez volt a hőségtől sugárzó férfi utas, ki most azzal mulatá magát, hogy a veritéket össze hagyván jött orra hegyén, azokat nagy cseppekben potyogtatá le a hajó deszkáira, majd meg elővéve, hol kékké, hol sárgává változott zsebkendőjét azzal törölgette izzadt homlokát, akkorákat sóhajva közbe-közbe, mintha a hajón utazó s az Anna bála siető összes női társaságot most ebben a nagy melegben meg kellene neki tánczoltatni, mely test mozgás nem hiszem, hogy valami nagy gyönyörűségére volna az öregeknek.

Hanem sajnáltam ott hagyni az én bal felőli szomszédomat, egy kis esiesergő mosolygó barna lányt; nem is léptem el meszire, hanem vissza tértem s leültem elébe a fedélzetén, talán valami paktáska felére nem mondhatnám, hogy jó helyem volt, hol már az én uti társam és jó barátom helyet foglalt. Onnan néztük az én volt szomszédomat mit nevet rajtunk s gyönyörködünk setét éjjel szemeibe, mi közben az én jó pajtásomnak, ki huszonhét éves mulott, s most igen bálias hangulatban volt, úgy kopogott a szíve mint az én fali óráim, midőn éjfél üt, hol vékonyan, hol vastagon.

Hanem engedelmet kérek, nem állíthatok semmit, mert nem tudom vajjon melyik van reá nagyobb hatással. A sötét éjjel vagy a napkeleti ég, mert hát mind-egyikhez voltak hasonló szempárok, ugyan is a mi utazó kompániánk kilencz tagból állott; két ott két gardedam, három szép leány, két udvarló és két bácsi, az egyik nem akarta elismerni, így utaztunk mi elég jó kedvvel és reményekkel a bála, egymással kölesönösen elfoglalkozván, a foglalkozni való tánczokra.

Meg is értünk volna Fűredre szép esendben, ha ismét az én termes első szomszédom nem vonja magára a közfigyelmet, ő ekkor már a fedélzet padozatán feküdt s azt állította, hogy ott sokkal hüsebb a levegő, pedig igazánban én

Mint egy érezfal fénylik a sok mellvért egymás mellett, prűszkölő paripáik lábai alatt döbörög a föld. — A legnagyobb izgalom közt végződik a nemes verseny.

Tört kapják hevernek a porondon, s a nyeregéből kivetett bajnokok rossz kedvvel, s szégyentől pirosan hagyják el a korlátokat.

Csak egy bajnok sértetlen még, s oly kevélyen forgolódik a lovon, hogy a közönség ellenszenvét vonja magára, bár ő a győztes.

Ép a nyertes díjáért akar menni, midőn ismét megszólalnak a harsonák a korláton egy lovag ugrát át s a díjért menő-elé tiltakozva tartja dárdáját.

Az előbbi győztes, Hegyi Mihály haragtól hivatve kétszeres erővel támadja meg ellenfelét, de ez lovának oldalszökésével ügyesen kikerüli a döfést.

Kétszer törnek dárdát; ugyan annyiszor mennek ismét össze új dárdával, újult haraggal, s újult erővel. Végre sikerült az újonnan érkezettnek az előbbi ügyes döfessel kivetni a nyeregéből.

Harsogó éljen hangzott fel a páholyokból. A férfiak tapsoltak a nők kendőiket lobogtatták.

Hősünk a királyi páholy elé megy, hogy győzelmének díját átvegye. A király felszólítása folytán megnyitja sisakját, s abból egy élete delén levő férfi arca tűnik elő. Először a király környezetében

azt hiszem azért történt ez úgy, mert így jobban eltudta képzelni azt, mintha tengeren utaznék.

Már rég elhagytuk a szép almádiát és a kies Tihanyt, midőn gőzhajónk fűtyentése vort fel beszélgetésünkből jelezvén azt, hogy Balaton-Fűredre megérkeztünk.

Itt a kiszállásnál vettük csak észre mennyi virág volt a hajón és mennyi eper, sajnos nem adtak belőle kóstolót.

Megteltett most Fűred, alig lehetett szálláshoz jutni, volt sürgős-forgas, a sétányokat kedves mosolygó arcú lány fejek és vigadni vágyó lelkes fiatal urak tették zajossá, virulóvá; zaj és esődület volt ott is hol különben alig szokott ember megfordulni.

Gyönyörűen szép, kedves csoportok, ismerős és messze vidékről jött nők, férfiak jártak ma vidám esvegezzel végig a hervadt, már is sárgult levelektől borított sétányokat, s a beszéd tárgyát természetesen az estéli Anna bál képeztén.

Esti kilencz óra után végre kezdett összejönni a bál közönség, s mire a tánczterem megtelt az valódi paradicsomnak nézett ki, ékesítve levén az sok fényes élő csillaggal és sok szép lány és asszonnyal, nekünk Adám ivadékainak nem maradt más hátra mint a bámulat és a hódolás.

Hanem Somogyvármegye itt is kitett magáért, kilencz olyan szép kis lány volt ott tőlünk, hogy még a fűredi bálban is sok rabjuk, s még több irigyük volt.

De volt a bálnak különben sok egyéb nevezetessége is, ugyanis láttuk ott az Judiai Laka-Dive szigetéről egy ind herezeget, ellátva kezén és lábain esörgökkel, ki később jó kedvre kerekedvén, eljárt, illetve bemutatta a maratok tánczát, mit általános kedélyesség követte.

Voltak még egyéb feljegyzésre érdemes bál események, mit nagy vigázzal tudtunk csak ellesni.

Ott láttuk Leó barátunkat szíven sebezve egy szép kis lány szemeitől, de Leó barátunk sem maradt adós, mert ő is szíven találta vagynak tárgyát. A kis lány alighanem szerelmes volt, mert nem volt é vágya, a mama egyre kínálta de csak nem evett.

levők, utóbb az egész közönség ujjonva kiáltott fel.

— Éljen a győző, Várhelyi Sándor! ... A legyőzött Hegyi pedig megesküdött, hogy bármikor, bármely körülmények között, de boszut áll a rajta elkövetett szegyenért.

... Azóta husz év múlt el. Hegyinek egy a király környezetében levő fia van, Várhelyinek pedig egy leánya a királyné udvarhölgyei között.

A két váruur még most is ellenséges viszonyban van egymással: még most is keresi az alkalmat, hogy boszuját kitöltse, s erre most kínálkozott a legjobb alkalom, mikor Várhelyi leányának szerelmi viszonyát fiától megundta.

Várhelyi kastélya magas, meredek sziklaeszeson épült várból állott, melyet egy a szirt tövével elfolyó folyam is védett úgy annyira, hogy az ellenség mindennemű támadását kiálotta.

E magassan fekvő vár minden terme ki van világítva, s benne vidám társaság tart lakomát.

Az első teremben, hol körülbelül harmincezen vannak együtt, a közepén hatalmas tölgyfa asztal van, körülötte gazdag faragású tölgyfa székekkel. Az asztalon ezüst lábakkal ezüst illatos párlóg s arany serlegekben gyöngyöz a bor. Az asztal körül ülnek a kancsókat, kik hatalmas kancsókat töltögetik a kiürült

Végre Leó barátunk, ki különben ministeri tisztviselő, megkínálta imádoztát, annak nincs étvágya de megkóstolja és elfogyasztja a szép Eszterházy rostélyost galuskával, Leó barátunk örülhozzat egy angyalos vesepecsenyét, ismét megkínálja szép szomszédját, az szemre hányólag mondja neki ugyan menjen hisz tudja hogy nincs étvágyam, de Leó nem tágit, a piros ajkak megkóstolják a pecsenyét s szépen el is fogyasztják.

Még két pecsenyét evett meg Leó imádoztójával, mivel aztán a szünóra utáni eserdást az asztal mellett át dóbiskolták, úgy mondták szép álmaik levén, boldogok voltak.

Egy szép kis lány tánczolja a csárdást, tüzes szemeiből éles sziporkák röpülnek tánczosa felé, uralkodik rajt a zene és táncz szenvedély, a lángoló pillantásoktól az ifjú tánczos elbódulva, ha kebelében meg nagyobb láng nem égne.

A tánczosok háta mögött gibezül egy elagott gavallér, lesi a pillanatot, hogy megszólíthassa a szép tánczosnőt, egy kipördülés megadja az alkalmat mire ő nem késik megragadni az alkalmat s a kis ismerősnek fülebe sugja, a kegyed szép ajkain eprek nőnek, kapok-e majd belőle?

A kis lány nem jön zavarba s azt feléle vissza, a kegyed izlése már oly rossz, hogy kár volna az eperért, magának csak szilva lekvár való.

Gavallérunk odább lépett. Még sok minden történt, de ki tudná mindazt feljegyezni, a többi ámor naplójában van megörökítve.

HIREK.

— Olvasóink figyelmébe ajánljuk ifj. Wimmer János hangszer technikusként lapunk mai számában megjelent hirdetését. Wimmer János ur, ki hosszú éven keresztül külföldön szerzett tapasztalatait itthon akarja értékesíteni, ajánljuk a nagyérdemű közönség jóindulatú pártfogásába.

— Ignác nap. Igen kedélyes névnap volt július hó 31-én este, Németh Ignác polgármester ivánfahegyi Vajda Hunyad városában, hol nagy számú vendégsereg gyűlt össze. A többek közt ott

serlegekbe a bíbor vagy arany színű szőlő nedvet.

— Nemes Várhelyi Uram szállók az Urhoz! szolt Hegyi, s színig tölt serlegét magasra emelte.

— Husz éve már körülbelül, hogy közénk esekélyke ok miatt ellenségeskedés lopódzott. En belátom, hogy én voltam a hibás, s azért, hogy oly soká tartottam a haragot, kigyelmedet itt e fényes gyülekezet előtt ünnepélyesen megkövetem. Legyünk ismét jóbarátok! Ha kigyelmed az először általam nyújtott békejobbat elfogadja, én ezen új frigy szantartásra írtam poharamat.

Várhelyi gyanútlanul fogadta el a békejobbat, nem sejtette mily mérges kigyót vesz keblére.

Felköszöntő, felköszöntőt ért. S midőn már mindenkin, de kivált az öreg Várhelyin meglátszott a bor hatása, kit a két Hegyi a mennyire csak birt, — itatott, hizelegve mondotta az ifjabb Várhelyinek, hogy mily gyönyörű leánya van, kár hogy szegényke árva stb. stb.

Az öreg Várhelyi kapott a hízélesen, s mámoros fővel azt az ajánlatot tette az öreg Hegyinek, hogy jó volna új barátságuk megerősítésére, ha a két fiatal, Hegyi fiát, s az ő leányát összeházasítanák.

Végre kimondta az öreg azt a szót, melyet ama kor felfogása szerint többé

voltak: Ujváry Ferencz apát plebános, Szalay Károly és Vörös János orsz. gyűlési képviselők, Kovács Sebestyén Gyula ny. kir. tanfelügyelő, Roboz István, a "Somogy" szerkesztője, Olofson Gusztáv állomási főnök, Pataky Andor, a városi tisztviselői kar teljes számban, a vármegyei tisztviselők közül többen, és még számosan a városból. Majd megjelent a városi "Daloskör" is, melynek nevében Bárány Lajos, a kör jegyzője üdvözölte a polgármestert. A "Daloskör" igen szép nótákat énekelt, a mely Keresztes (Kerszt) Frigyesnek a kitűnő és fáradhatlan karmesternek az érdeme. Tósztokban sem volt hiány. Főlköszöntötték Hunyadvárának ünnepelt urát és az ő szeretett kedves Sailágyi Erzsébet-jét, Ujváry Ferencz apát, Pataky Andor gyógyszerész és Olofson Gusztáv állomási főnök.

— **A villamvilágítási részvénytársaság** alapítói étekezlete f. hó 4-én tartatik meg. Az alapításban igen kiváló és tekintélyes egyének vesznek részt, úgy a részvénytársaság létrejötte biztosítva van. Az értekezletre a Siemens-Halske cég megbízottja is lejön.

— **Kund Béla**, fajszi földbirtokos meggyilkolásával vádolt Salavecz József és társai bűnügyében a kaposvári kir. törvényszék augusztus 13-án tartja meg a végtárgyalást; a védők Szalay Károly és Jakab István lesznek, a közvádat Psik Lajos kir. ügyész fogja képviselni. A tárgyalás eredményéről — annak idején részletes tudósítást hozunk.

— **Somogyi Károly** színikazgatónak — mint lapunkat értesítik — Balatonfüreden igen jól megy, majdnem mindig telt házak előtt hozza színre a legújabb darabokat. A kitűnő színtársulat e hó 15-én fog városunkba érkezni.

— **Meghívó.** A "Somogymegyei gazdasági egyesület" f. évi aug. hó 6-án d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében közgyűlést tart, melyre van szerencsém az egyesület tagjait oly tiszteletteljes értesítéssel meghívni, hogy a tárgysorozat

vissza nem vonhatott, s a melyet a két Hegyi oly epedve várt...

Tehát itt a boszú pillanata.

Az öreg Hegyi természetesen örömmel fogadta az ajánlatot.

— Nagyon örvendének én a házasságnak kedves Várhelyi uram, de egy hiba van a dologban. Hátha a kigyelmed lánya mást szeret, kigyelmed apai tekintélybe nem oly nagy, hogy a leányt kényszeríthetné.

— Mit mond kigyelmed, — kérde a bortól hevült Várhelyi helyéről felugorva, — én nem tudnám leányomat erre a házasságra kényszeríteni? Nos hát kijelenteni s nemesi szavamra fogadom, hogy ez a házasság meg lesz, vagy leányomat nyilvánosan megszégyenitem, s korbáccsal űzöm el házamtól!

Nagyon sokáig tartott még a vigalom, a vendégek csak kora hajnalban oszlottak szét. Amint a két Hegyi a vár körül kanyargó folyamon, tul, vol, így szólt az öregebb.

— A bosszu órája ütött, a többit bizzuk a sorsra, ma megtettük, a mit kellett. A lány nem fog hozzád nőül menni s apja megszégyeníti őt nyilvánosan, ha nem teszi, elveszti lovagi becsületét. Ha hozzád kényszeríti, gyermeke boldogságát áldozza fel, s így az apáért a leányon állók boszut.

Szemei beszéd közben pokoli lángban égtek a boszu édes gyönyörének előfizetői.

... Ilonka és Balogh talán ép a jövő boldogságról álmodoztak, mikor a végzet ily egyszerre döntött romba minden reményt. (Folyt. köv.)

egyik pontját a lemondás folytán megüresedett pénztárnoki állás betöltése fogja képezni. Kaposvár, 1894. július 13. Elnöki megbízásból: Dr. Roboz Zoltán, titkár.

— **A posta és távirtda gyakornok jelölés állásokra**, továbbá a Nagy-Kanizsán és Szegszárdon tartandó posta és távirtda segédtisztai tanfolyamra kiírt pályázat f. hó végével, illetve utóbbi jövő hó 10-ével lejár, miért is a pályázni kívánók kérvényeiket a pécsi m. kir. posta és távirtda igazgatóságához e határidőig annyiával is inkább adják be, mivel a később jelentkezők kérvénye figyelembe vehető nem lesz.

— **Az új katonai köpönyeg.** A katonaság tudvalevőleg az eddigi sötét színű köpönyeg helyett világos szürkét kap. A gyalogságnál most selejtezték a már elnyúlt kabátokat, s azokat az ujakkal pótolták.

— **Pintér Imre**, a budai szinkör kedvelt baritonistája, ki jövő évre Szegedre Somogyi Károly igazgatóhoz szerződött, ezt a szerződését felbontotta. De azért nem marad Krecsányinál hanem a kolozsvári színházhoz szerződött nejével Szép Olgával együtt.

— **Pénzkezelési rendetlenség** tapasztaltatott a kaposvári betegsegélyző pénztárnál, melyet az ott ideiglenesen alkalmazott ellenőr követett el. Az iparhatóság bíztos nyomban szigorú vizsgálatot s a hivatalnokot állásáról azonnal elmozdította, egyúttal intézkedett, hogy amennyiben az ügy büntető eljárás alá tartoznék a további hivatalos eljárás folyamatba téessék. A tapasztalt hiányt 37—38 ftra megy, melynek megtérítése azonnal biztosított.

— **A badacsony hegy tetejére vezető turista-utat** július hó 29-én adták át ünnepélyesen megnyitáson jelen lesznek Zalavármegye közszeretben álló főispánja Svasics Benő, Csértán alispán, Lányi főmérnök és a megye kiválóbb vezetői. — Az ünnepélyes megnyitás után bankett lesz a "Hableány" szállodában.

— **Esküvő** Peczoly István szabómeister július hó 31-én délelőtt esküdtött örök hűséget Rezsék Vilma kisasszonynak.

— **A megriasztott tolvajok.** Táskaközsegből e hó 25-ére virradóra, ismeretlen tettesek 4 lovat eltolvajoltak. Utközben azonban a Vátya pusztai kanászok által megriasztatván, a lovak hátrahagyásával, elmenekültek. A lovak az illető tulajdonosoknak átadattak, — a tolvajok pedig most másutt próbálnak jó szerencsét.

— **Halálozás.** Özv. Baesik Sándorné szül. Bareza Jolán, az édes szülők, testvérek és az összes rokonság nevében megtört szívvel jelenti szeretett feledhetetlen férjének dr. Baesik Sándornak, köz- és váló-ügyvéd, a kis-czelli járásbírószághoz kinevezett albiró és tart. honv. hadnagynak élték 28-ik évében, boldog házassága 4. hónapjában f. hó 31-én reggeli 6 órakor, hosszas szenvedés után agyszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. évi augusztus hó 1-én délután 5 órakor fognak az ág. evang. hitvallás szertartásai szerint a veszprémi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Veszprém, 1894. július hó 31-én. Béke hamvaira!

— **Elfogatott a betörő.** Kaposváron pár hónap óta nagyon sok betörés volt. Végre a rendőrségnek sikerült a betörőt tetten érni és elfogni egy cserepes legény személyében, ki beismerte, hogy a betörések nagyobb részét ő követte el s valómsága alapján bizonyára büntérsai is kézre kerülnek.

— **Lopás.** Strausz Rezső boldogasszonyfai lakostól július hó 28-ára virradóra 8 drb. csikót ismeretlen tettesek

elloptak. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **Szerencsétlenségek.** A cséplőgépek minden évben számos emert tesznek szerencsétlen nyomorékká. Lapunk mult számában említtünk egy ily esetet, most megint két ily szerencsétlenségről vetünk hírt. Egyik szerint Bojtor Anna 15 éves, gombai leánynak mindkét lábát összezsúszta a cséplőgép, — a másik szerint, Szántó Pál 10 éves gyermeknek jobb lábát Mesztegnyén törte össze, úgy, hogy a lábát azonnal amputálni kellett. Mindkét esetben kiderült, hogy a szerencsétlenségek gondatlanság okozta. A mennyiben a gépek tulajdonosai polgár emberek lévén, a kellő óvintézkedéseket megtenni elmulasztották. Miért is ellenük a járásbírószágnál a szükséges lépések megtették.

Törvény a részletüzletről.

A kereskedelemügyi minster, mint annak idején jeleztük, törvénytervezetet készítettett az ingó dolog részletfizetésre való eladásának szabályozásáról. A törvénytervezet czíme: törvényjavaslat az ingó dolgok részletfizetésre való eladásáról és az 1893. XXXI. törvények módosításáról, czélja pedig az, hogy a részletüzletek terén felburjanzott visszaélések meggátlhassanak. A törvényjavaslat 10 pontból áll, amelyek a következők:

1. §. Ha valamely vevőnek a adott ingó dolog elárusításánál, amelynek vételára részletekben fizetendő le, az eladó azon jogát fentartotta, hogy a szerződésnek nem teljesítése esetében a szerződéstől visszaléphessen, ily visszalépés esetében mindkét fél köteles a másiknak a teljesített szolgáltatásokat viszatéríteni, ellenkező kikötések semmiek.

Ezen határozmány inkább az eladó, mint a vevő olalmára szolgál, a mennyiben az eladót jogosítja fel annak kikötésére, hogy nem fizetés esetén a szerződéstől visszaléphessen s ennek folytán a teljesített fizetések visszaszolgáltatása mellett az eladott tárgyat a vevőől visszavehesse. Azonban a vevőnek is biztosít némi előnyt, mert pénzt visszakapja miután oly kikötés, miszerint a részletfizetések be nem tartása esetén a teljesített fizetéseket vevő az eladó javára elveszíti, érvénytelen.

2. §. A vevő ily esetekben a szerződés folytán tett költségeiért, a saját hibájából vagy az oly módon történt értékesítésért, melyért ő a fennálló törvények szerint szavatossággal tartozik Minden ezentúl menő-kikötés és esetleg kötbér megállapítása semmis. A használatért fizetendő összegek megállapításánál a bíróságok a bizonyítékokat szabadon mérlegelhetik.

A 2. §. szerint a szerződéstől való visszalépés jogának fentartása esetén a vevő köteles az okozott költségeket és az ingó dolog használati díját az eladónak megtéríteni, utóbbit a bíróságok szabadon állapítják meg. Bútatpénzt vagy fix-összegben előre megállapított kártalanítási összeget eladó ki nem köthet. A két összetartozó törvény-pont abban tér el a hasonlóképző némely törvényjavaslatától, hogy utóbbi megengedi, miszerint a vételtől mindkét fél előleges fentartás nélkül is visszaléphet, a mely esetben a megvett tárgy ellenében az eszközölt fizetések viszatérítendő, a használati díj követelések azonban ezen törvény is helyet enged. Ennélfogva a német törvényhozás a vevő érdekeit nagyobb figyelemben részesíti s a részletüzletet lukratív természetűtől e részben megfosztja.

3. §. Oly kikötés, hogy a megállapított részletfizetések nem teljesítése esetében az egész hátralevő vé-

telár esedékes legyen, a fentebbi ügyleteknél csak akkor érvényesíthető, ha a vevő legalább három egymásután következő részletfizetéssel tartozik és ha ily lejárt részletfizetések az egész vételárnak legalább egy tizedrészét teszik.

Az előző a 3. §. szerint az egész vételárnak azonnali megfizetését csak akkor követelheti, ha a vevő már három részletet elmulasztott megfizetni s ha ezen lejárt részeket a vételárnak legalább egy tized részét képezik. Míg tehát a vevő csak egy-két részlettel van hátralékban, ellene az eladó csakis ezen hátralékban levő részeket erejéig indíthat keresetet, a mi a vevőre nézve kétségtelenül jelentékeny előny, de a törvény ezen intézkedések számát szaporíthatja.

4. §. Az 1—3. §§-ban foglalt intézkedések oly szerződésekre is alkalmazandók, melyekben ingó dolognak részletfizetésre való átadása más jogügylet, nevezetesen bérszerződés alakjába burkolva köttetett meg.

5. §. Ha ingó dolgok részletfizetésekre való elárúsításáról írásbeli okmány állított ki, az okmány egyik példánya a vevőnek is kiszolgáltatandó.

A 4. §-ra vonatkozólag megjegyezzük, hogy célszerűbbnek vélnők, ha a törvényegyenest eltiltaná a részletfizetéseknél másnemű üzlet czíme mögé való elrejtését, mert már azon körülmény, hogy valaki új üzletet köt nyilvánvalóvá teszi a törvény kijátszására irányuló szándékot s a bérszerződés ürügye alatt létrejött részletfizetése valódi természetét a bíróságoknak sok esetben nehéz lesz elbírálni.

Az 5. §-ra nézve megjegyezzünk az, hogy szükséges volna, miszerint a törvény minden részletfizetést megköti

írásba foglalását elrendelné és pedig annak világos kijelentésével, hogy ezen üzletek részletfizetésre történt eladásoknak nevezendők, a vételár, az egyes részeket magassága és esedékességi ideje pedig határozottan kiűntetendő.

6. §. Sorsjegyeknek és nyereménysorsolással egybekötött bemutatóra szóló egyéb értékpapiroknak, valamint azokra vonatkozó részlíveknak, vagy utalványoknak részletfizetésre való eladását tilos. Az itt említett értékpapirokban részletfizetésre való beszerzésre alakult társaságok, vagy egyesületek, a mennyiben nem az 1875. XXXVII. t. cz. XI. czimének rendelkezései szerint alakultak, szintén ezen tilalom alá esnek. Egyéb értékpapírok részletfizetésre való eladására nézve az 1883. évi XXXI. t. cz. intézkedései ezentúl is érvényben fentartanak.

A javaslat ezen pontja éles bírálattal érdemel, mert hisz nem nehéz kifejezni a sorsjegyek részletfizetésre való eladását teljes eltűntetésének hátrányait. A kevésbé vagyonszemberekre nézve ugyanis egy neme a takarékoságnak az, ha részletfizetés mellett sorsjegyeket vásárolhatnak és ha ettől eltiltatnak, haszon nélkül párolognak el az ekkép megtakarítható összegek. A sorsjegyek és nyereménysorsolással egybekötött értékpapírok részletfizetésre való eladását ezeknél fogva legalább a nyilvános számadásra kötelezett intézeteknek volna megengedő s ekként lehetővé teendő, hogy sorsjegyeket a szegényebb sorsok is vehessenek és a takarékoságnak ezen kedvelt módját továbbra is gyakorolhassák.

7. §. Kihágást követ el és 100 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az: a) a ki a jelen törvény 5. §-ában említett okirat átadását

elmulasztja; b) aki a jelen törvény 6. §-ban említett értékpapírokat részletfizetés mellett eladja, vagy mások, nevezetesen alkalmazottak, ügynökök stb. által eladja. Ily kihágások elbírálására az iparhatóságok illetékesek. A büntetéspénzek ipari (kereskedelmi) oktatási célokra fordíthatnak.

8. §. A jelen törvény nem alkalmazandó azon ügyletekre, melyeknél a vevő bejegyzett kereskedő.

9. §. A jelen törvény kihirdetése napjától lép életbe, de az annak életbe lépte előtt kötött ügyletekre nem alkalmazható.

10. §. A jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi és az igazságügyi miniszterek, Horvát-Szlavonországokra nézve a horvát-szlavon-dalmát-országi bán biztatnak meg.

A javaslatnak ezen büntető- és zárlathatározmányai ellen elvi kifogásaink nincsenek, nélkülözük azonban az egész javaslatban az áru-uzsora meggátolására irányuló intézkedéseket, holott a részletfizetéseket főleg az által károsítják a vevőket és éppen a szegény sorsu néposztályt, hogy a valódi érték 3—4-szeres összegében adnak el részletfizetésre árukat. Kimondandó lenne tehát, hogy az áru-uzsora bírói konstatálása esetén az ügylet semmisnek mondandó ki, a vevő tartozik ugyan a megvett ingót a teljesített részletfizetések visszafizetésére, sem használati díj-fizetésre nem kötelezhető. A részletfizetéseket üzelmekké fajulása csak ily módon lenne meggátolható s az új törvény csak ez esetben emelné a kereskedelmi tisztességet.

ELSŐ KAPOSVÁRI

ZONGORA, HEGEDÜ, CZIMBALOM, POLYPHON-ZENÉLŐ STB. FINOMABB HANGSZER RAKTÁR.

KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 5. SZ. A.

(Hittaller-féle házban)

megnyitott hangszer raktárát alólirott a m. t. vevők figyelmébe ajánlja.

A leghiresebb bel- és külföldi gyárakból való hangszereket gyári áron s öt évi jótállás mellett elad. Készleten nem levő zongoráknak stb. hangszereknek eredeti gyári áron megszerzését bármely gyárból közvetíti.

Régi zongorákat ujjakkal becsérél, avagy azok alapos kijavítására vállalkozik.

Zongorák jutányos áron kölcsön kiadatnak.

Zongorák hangolását

ugy helyben, mint vidéken azonnal pontosan teljesíti.

A külföldi nevezetesebb gyárakban töltött több évi alkalmazás és szerzett technikai ismerete ezen üzletében szakavatottságát biztosítja, miért a n. é. közönség szíves pártfogását kéri.

IFJ. WIMMER JÁNOS

hangszer technikus.

Hirdetmény.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy a

„Kőbányai Polgári Sörfőzde“

főraktárát

Somogy megyére átvettem.

Raktáron tartok:

POLGÁR SÖRT,
SZ. ISTVÁN SÖRT

(à la pilseni)

mely sörök Somogy megyében egyedül csakis nálam kaphatók s a t. közönség részére azt Zárda-utczai házamnál 25 literes hordókban és palaczkokban fogom kiszolgáltatni.

Kaposvár, 1894. május hóban.

BERGER IGNÁCZ

sör és bór nagykereskedő.

12—10

POSGAY SÁNDOR

gép- és lakatosgyára Kaposvárott

Sétatér-utczá 15. sz.

Elvállal mindennemű gépek, különösen varrógépek győkeres javítását jótállás mellett jutányos árárt; ugyiszinté gőzeséplőgépek kezelését, kiválólag ajánlja rézöntődjét.

Továbbá új szivattyus kutak, tűzfesekendők, tizedes mérlegek készítését, saját találmányu

felnyithatlan bixtonági zárait

keves tüzelő anyaggal használható vas tűzhelyeit és szobasürgőnyeit. Elvállal mindennemű saját készítményű épület lakatos munkát, melyet nem a vásárusnál szerez be, mint más lakatosok az öntött vasalást, hanem azt maga készíti, miért is munkájáért felelősséget is vállal.

Végre tudatja a gőzgéptulajdonos urakkal, hogy a gőzeséplőgépek a sok kontár gépkezelők által szakszerűen nem kezeltetnek s nem javittatnak, miért is ma már sok gép idő nap előtt tönkre jut, így vagy eladni, vagy becsereálni kénytelen a gazdáközönség, mind mellőzve lesz azon aggály, ha hozzáma fordulnak javítás és kezelés végett, mely esekélységbe kerül, mert csak a gépnek szabálytalan összeállításában van a hiba, innént van, hogy a gép contra gőzzel dolgozik tetemes tüzelő anyagot és vizet kíván és erőt még sem bír fejteni, innént van, hogy a tüzesővek megfolynak és a tűzszekrény elég; továbbá a szalma törekrazó és dobtengely, ha már egészen laposra elkopott, saját találmánya szerint megacézolozza, melynek jóságáért kezkeskedik és csak fele árba kerül mint az új.

Teljes tisztelettel

POSGAY SÁNDOR

műnyet okl. gépész és lakatos.

Birtok eladás.

Szill község közelében levő magyaródi pusztá, mely

325—330 hold kitünő szántóföldből áll,

jutányos feltételek mellett eladó.

A birtok el van látva a kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal, vevő a birtokot

folyó évi október hó 1-én

átveheti, a birtokra vonatkozólag bővebb felvilágosítást ad.

Berger Ignác,

Kaposvárott.

6—5